

ACHTERGRONDTEKST BIJ VIERING VOOR EERSTE ZONDAG VASTEN 2019

LITURGIE BROEDERLIJK DELEN

De meeste mensen staan niet meer stil bij wat een boer moet doen om goede vruchten te verkrijgen. Ze lopen door de supermarkt en laden hun kar vol. Wie echter dicht bij de aarde leeft en werkt, weet wel beter. Zo ook de boeren in Guatemala. Voor hun is het al niet evident om een stuk grond te hebben om te bewerken. Velen onder hun werken in loondienst op grote plantages, gericht op de export van koffie. Hun loon is amper voldoende om hun gezin te onderhouden. De beste manier om in hun onderhoud te voorzien, is zelf voedsel te kunnen telen op eigen grond. Plataforma Agraria, een organisatie die boerengroepen verenigt in het hele land, denkt samen met hen na over strategieën om aan grond te komen. De strijd werpt vruchten af. Na twee jaar doorbijten, kunnen Leonarda en een vijftigtal andere families zich de trotse eigenaars noemen van het landbouwcollectief 'La Florida'.

Nu zij de kans krijgen om hun grond te bewerken, kan Guatemala met zijn groene heuvels en met water in overvloed een 'land van belofte' zijn.

Mozes vraagt zijn volk om dankbaar te zijn voor het land en de kansen die God hen gegeven heeft. Hij vraagt hen een korf met de eerste vruchten van de oogst tot bij de priester te brengen. Hierbij moeten ze zeggen: 'Mijn vader was een arme zwerver, altijd op zoek naar een stukje grond om van te leven. Mijn familie diende als slaaf voor grote heren. Maar het is ons gelukt om los te komen van die slavernij. En hier sta ik met wat er groeit en bloeit uit de grond die mij is toevertrouwd'.

Dit besef om zorgzaam om te gaan met onze aarde, er dankbaar voor te zijn is soms ver te zoeken in onze wereld. Voortgejaagd door winstcijfers zet onze samenleving alles in op economische groei, vaak ten koste van arme mensen en zeker ten koste van onze planeet aarde. De verleiding is groot om ons alles toe te eigenen en mee te gaan in dit machtsspel.

Wanneer Jezus aan zijn opdracht begint - bij zijn doopsel wordt hij 'zoon van God' benoemd - wordt ook hij geconfronteerd met heersende krachten en tendensen die er alles aan doen opdat hij zijn idealen opzij zet. In het evangelie wordt dit verpersoonlijkt in 'de duivel die hem op de proef stelt'. Jezus moet de uitdaging aangaan en daarom drijft de Geest van God hem naar de woestijn. Hiermee duikt de hele geschiedenis van zijn volk op, dat doorheen de woestijn moest om een beter land in te gaan. Woestijn is dat dorre landschap, waar je honger en dorst kan krijgen, waar niets groeit om van te leven. Jezus zal moeten vasten, de honger doorstaan. Toen was het Joodse volk met hongerige maag in opstand gekomen tegen de leider Mozes en wilde terugkeren naar het slavenland Egypte, want daar hadden ze tenminste genoeg te eten. Ze wilden hun pas verworven vrijheid opgeven omwille van brood op de plank.

- De eerste beproeving waar de duivel Jezus voor zet is dan ook: 'Als je dan toch de zoon van God bent, beveel dan aan die stenen hier dat ze in brood veranderen.' 'Zoon van God' krijgt hier een magische klank. 'Je hebt bijzondere krachten, gebruik die om succes te hebben, om welvaart te scheppen. De mensen zullen je graag zien komen en ze eten uit je hand'. Jezus zal het aan de lijve ondervinden wanneer hij later brood kan laten uitdelen aan de massa en de mensen hem tot koning willen maken. Daar past Jezus voor: 'een mens leeft niet van brood alleen!' Ook zal hij zich in zijn openbaar leven regelmatig terugtrekken als de massa hem wil inpalmen.
- De tweede beproeving gaat hier eigenlijk op door. De horizon wordt breder: de hele wereld, de

koninkrijken met hun macht komen in betovering aan zijn voeten liggen. 'Dat alles kan de grote Grondbezitter je geven, Jezus, als je maar een knieval doet, als je jezelf verkoopt aan die macht, als je de slimme spelletjes meespeelt, als je solidariteit met de arme, uitgebuite mens niet meer voorop zet.'

Heerser zijn over de aarde in plaats van Behoeder van die aarde is hier de grote verleiding. Hier raken we de kern van wat dat volk in de woestijn moest leren: niet knielen voor een gouden kalf, maar de tien woorden van de Wet ter harte nemen. En die beginnen met 'Ik ben de Ene, die jullie uit de slavernij heeft gehaald. Buig dan niet opnieuw voor de afgoden van macht en geld. Anders is alles een maat voor niets geweest'. Ook hierin wil Jezus consequent zijn: 'Ik wil alleen God dienen en dan dien ik tegelijk de meest kwetsbare mens'.

- Als het dan toch rond 'God' draait, denkt de geslepen tegenstander, moeten we zijn geloof en vertrouwen aanpakken: de tempel van Jeruzalem, schitterend bolwerk waar je mee kan pronken. 'Zet jezelf in de kijker op de tempelpoort. Laat iets spectaculairs zien. Je bidt toch in je psalmen dat je door engelen zal gedragen worden zodat je je voet niet stoot aan een steen'. Maar Jezus laat zijn diep vertrouwen in God, zijn Vader, niet aantasten door spektakel. Hij wil de lange, moeizame weg gaan, desnoods de donkere tunnel van het lijden door om God te dienen in het dienen van mensen.

Daarmee is Jezus' ingangsexamen geslaagd, maar de test zal zijn hele verdere leven hernomen worden. In zijn eigen leerlingen zal hij de tegenstander weer ontmoeten. Tot op heden is die krachtmeting aan de gang, in ons eigen leven, in onze maatschappij, in alles wat er op het spel staat in die grote wereld.

Zorgzame omgang met de aarde, erkentelijkheid voor wat ons is toevertrouwd, zorg voor mensen die uit de boot vallen. Wat is onze keuze?

Jan De Roeck